СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

30 жовтня 2019 року

Веде засідання голова Комітету КРАСНОСІЛЬСЬКА А.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня! Доброго дня, колеги! У нас є кворум, ми можемо починати засідання. І, отже, засідання відкрите.

У вас розданий проект порядку денного в усіх, колеги. Якщо ваша ласка, проект порядку денного я би просила зараз затвердити за основу з тим, щоби деякі пункти порядку денного ми зараз ще раз обговорили і тоді затвердили в цілому.

Колеги, хто за те, щоби за основу затвердити проект порядку денного для нашого сьогоднішнього засідання? Проти? Утримався? Дякую дуже.

Колеги, по проекту порядку денного засідання я прошу наступні зробити, якщо ваша ласка, корективи.

Перше. Перенести питання підкомітетів на наступне засідання підкомітету, тому що, на жаль, ми знову... на наступне засідання комітету, перепрошую, тому що, на жаль, ми знову в ситуації, коли деякі голови, деякі люди, які хотіли би очолити підкомітети, і члени комітету відсутні. І, відповідно, ми би хотіли їх також заслухати, це можна зробити на наступному засіданні.

І, колеги, щодо законопроектів 2313, 2313-1, якщо ваша ласка, я просто зроблю виступ для інформації, але ми не будемо їх розглядати і приймати рішення.

І також деякі законопроекти по експертизі. Давайте, якщо ваша ласка, рухатися в такому порядку, по деяких із них у нас будуть запрошені колеги, доповідачі, представники суб'єкта права законодавчої ініціативи. Якщо ми бачимо, що присутній, відповідно, автор або представник авторського комітету і законопроекту, ми би давали йому першочергово слово для того, щоб вони не чекали разом з нами повне засідання комітету.

З урахуванням щойно озвученого, колеги, прошу тоді проект порядку денного затвердити за основу і в цілому.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас тут дуже багато законопроектів. Я тоді по порядку експертизи. Я буду походу говорити, які з них є сенс розглянути, а які є сенс посунути. Інакше мені доведеться просто весь список озвучувати, но там є деякі питання. Тому, колеги, проект порядку денного за основу і в цілому. Прошу підтримати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Отже, колеги, щодо розкладу засідань комітету на листопад. У вас є проект розкладу засідань комітету на листопад-місяць. Пропонується зробити засідання 6 листопада о 13 годині, це наступний тиждень. 27 листопада о 13 – так само. І 13 листопада о 15 годині. 13 листопада – це відповідно пленарний тиждень, 6-е і 27-е – не пленарний.

Якщо я не помиляюся, була пропозиція в пленарний тиждень робити засідання не о 15, а о 14:30, колеги. *(Шум у залі)* Є така пропозиція. Якщо так зручно всім, то можемо так зробити.

Тоді, колеги, пропозиція така: затвердити розклад засідань комітету на листопад відповідно цього року з єдиною зміною – 13 листопада ми не о 15-й почнемо, а о 14:30. Гаразд?

Колеги, хто за такий графік засідань комітету? Проти? Утримався?

Дякую дуже.

Наступне питання, колеги, щодо законопроектів 2313 і 2313-1. Обидва законопроекти спрямовані на те, щоби усунути потенційну колізію в законодавстві щодо права помічника народного депутата працювати за сумісництвом і, відповідно, бути суб'єктом підприємницької діяльності.

На жаль, практика тлумачення законодавства, яка склалася, фактично виключає право помічника бути… помічника народного депутата працювати за сумісництвом, встановлює дуже жорсткі обмеження для роботи… точніше, тлумачить цей Закон "Про запобігання корупції" таким чином, що достатньо

жорсткі обмеження є для сумісництва помічника народного депутата. В той же час Закон "Про статус народного депутата" прямо передбачає, що може працювати за сумісництвом помічник народного депутата і не встановлює жодних обмежень для такого сумісництва, тобто Закон "Про статус народного депутата", який є спеціальним, відповідно, якщо так можна сказати, головним в даній ситуації, встановлює дещо інші норми порівняно із Законом "Про запобігання корупції" для того, щоб уникнути потенційного тлумачення і негативних санкцій для наших помічників, і розроблені ці два законопроекти.

Але, колеги, чому я прошу не розглядати ці законопроекти на цьому засіданні комітету. На обидва законопроекти є висновок Головного науково-експертного управління. І, власне, обидва законопроекти, на жаль, обходять таке важливе питання, як зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення, в яких також треба в примітці привести у відповідність примітку до змісту оновленої, якщо буде оновлена норма Закону "Про запобігання корупції", відповідно, колеги, є пропозиція наступного характеру. Я думаю, що всі погоджуються, що важливий дуже цей законопроект був би, і необхідно якомога швидше це питання врегулювати. Але, оскільки все одно у нас є час, є пропозиція зробити ще один альтернативний законопроект.

Я би запросила всіх членів комітету також приєднатися до авторства, додати туди зміни до кодексу про адміністративні правопорушення, як звернуло увагу Головне науково-експертне управління, зареєструвати такий законопроект, розглянути його на наступному засіданні комітету. І оскільки, колеги, законопроект дуже простий, в ньому буквально буде додаватися одне речення, крім помічників народних депутатів, що працюють за сумісництвом.

Тоді, якщо ваша ласка, знову ж таки я пропонуватиме за основу і в цілому рекомендувати Верховній Раді ухвалити цей законопроект. Там політичного немає рівним рахунком нічого. Але для наших помічників питання важливе. Це, якщо можна, колеги, в порядку інформації. Відповідно,

ми працюємо над оновленим текстом законопроекту. Він буде альтернативним. Там строки ще дозволяють. І ми тоді зможемо на наступному засіданні комітету це питання розглянути. Бо я знаю просто, що багато кому болить.

Приймається такий план, колеги, чи є інші ідеї?

Да, будь ласка, Юрій Юрійович.

СОРОЧИК Ю.Ю. Шановні колеги, у мене є прохання звернутися до Володимира Вікторовича, ваш теж є поданий законопроект, щоб ви виступили співавтором оцього єдиного, і представників всіх фракцій. А свій законопроект відкликати. Там негативний висновок науково-експертного. Просто ви відкликаєте його і все, він повертається вам…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми може з цього приводу ще додаткові проведемо консультації. Да, колеги, це що стосується сумісництва помічників народних депутатів. На цьому в мене, в принципі, все, якщо…

А, і ще одне важливе хочу сказати, колеги. В даному випадку фактично ми зможемо, точніше, в практиці застосування цього законопроекту, якщо він буде ухвалений, можна буде говорити навіть про зворотну дію в часі. Тобто фактично буде знято питання можливих негативних санкцій для помічників, оскільки це буде законопроект, який пом'якшує відповідальність, і як такий він може мати зворотну силу в часі. На цьому в мене по питанню законопроектів по сумісництву помічників народних депутатів все.

Колеги, пропоную тоді перейти до питання антикорупційної експертизи. Якщо ваша ласка, колеги, я би почала із законопроекту 2249. В блоці питання чотири він має бути, правильно? Да.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Чому прошу почати з цього законопроекту, колеги? Тому що в нас присутній представник авторського колективу, а саме пан Валерій Котов. Правильно я розумію, колеги? Да, директор з питань регуляторної діяльності АТ "Укртрансгаз".

_____. 2249?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2249, колеги. Да, колеги, може сприйматися як… 2249, в четвертому блоці питань.

Йдеться про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу.

Я спробую дуже просто пояснити ідею законопроекту. Як ви знаєте, ми в процесі так званого анбандлінгу виділяємо незалежного оператора з транспортування природного газу. Він має стати фактично, якщо я правильно розумію, поправте мене, колеги з "Укртрансгазу", він має стати фактично, коректно буде сказати – правонаступником договорів по закупівлі від "Укртрансгазу". І він, фактично, отримає, за цим законопроектом пропонується надати оператору з транспортування фактично можливість без проведення додаткових закупівель, якщо так можна сказати, успадкувати всі угоди про закупівлі, укладені "Укртрансгазом".

Чи правильно я розумію, колеги? Я перепрошу. Якщо ваша ласка, давайте ми спочатку почуємо, які є питання в членів комітету щодо цього законопроекту. Потім ми почуємо вас. А потім ми готові будемо, я сподіваюся, виходити на проект рішення.

Колеги, які є в членів комітету питання щодо цього законопроекту? Я прошу, Вікторія, якщо можна.

СЮМАР В.П. Я так розумію, ви хочете за основу і в цілому без двох читань. Правильно я розумію? Хто у нас тут представляє цей… Поясніть наслідки можливі. І, якщо у разі не прийняття цього законопроекту, ну, тому що ідеться про певний виняток знову-таки. Зрозуміло, що він зумовлений створенням нової структури. Але все-таки, ну, тут деталі дуже важливі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І від себе я би хотіла також спитати, точніше, попросити пояснити, наскільки справді необхідним є такий захід дозволити новому оператору без закупівель успадкувати ці угоди. І, якщо ваша ласка, також змоделювати, якщо не буде цього законопроекту, якщо буде необхідність проводити закупівлі, то що стане тоді. Яка шкода, які ризики,

щоби ми могли також зважити. Чому так детально ставлю питання, тому що ми як антикорупційний комітет, звичайно, переважно резюмуємо, що проведення закупівель є більш прозорий спосіб визначення постачальників і розподілу відповідно бюджетних коштів. В той час як всі інструменти, які спрямовані на уникненні закупівель, обмежені сфери застосування закупівель зазвичай сприймаються як такі, що містять корупційні ризики. Тому, власне, ми вас і запросили, щоби всі члени комітету зрозуміли ціну питання. Чи можна інакше, чи не можна інакше, щоб ми правильно оцінили законопроект. Дякую дуже.

Прошу, будь ласка.

КОТОВ В.В. Ну, по-перше, я хочу сказати, що це, дійсно, виняток. І він стосується лише двох суб'єктів це той оператор, який на сьогоднішній день поки що здійснює функції оператора газотранспортної системи, та нового оператора газотранспортної системи ТОВ "Оператор газотранспортної системи України". Тобто це стосується лише двох суб'єктів. І більш того, те, що пропонується, ці винятки, вони обмежені в часі, тобто те, що стосується передачі прав і зобов'язань за договорами, це лише одноразова, так сказати, операція. Те, що стосується закупівель, вона також обмежена в часі, запропонованим проектом, це півроку.

Чим викликана така необхідність дещо відійти від загального правила? По-перше, всі ці закупівлі, про які йде мова, вони проведені АТ "Укртрансгаз" відповідно до норм Закону "Про публічні закупівлі". Тобто за цими договорами, про які ідеться мова в проекті закону, зокрема в пункті 4.2, публічні закупівлі вже були проведені. Але ж, враховуючи те, що на сьогоднішній день потребує безперервного обслуговування газотранспортна система, та на цей час АТ "Укртрансгаз" за результатами публічних закупівель уже укладено ряд договорів, які направлені безпосередньо на підтримання у робочому стані газотранспортної системи, та роботи за цими договорами вже виконуються на об'єктах газотранспортної системи.

Відсутність можливості передати права за цими договорами призведе, на жаль, до розірвання цих договорів та відповідно, з однієї сторони, АТ "Укртрансгаз" понесе відповідні збитки від розірвання цих договорів. А новий оператор за переданими об'єктами газотранспортної системи буде змушений проводити, по-перше, буде змушений проводити нові закупівлі, буде втрачено відповідний час та відповідні ресурси. Тобто на час проведення закупівель, на час початку та виконання нових робіт газотранспортна система не буде забезпечуватись і не буде обслуговуватись безперервно, як цього вимагають технологічні процеси. Це те, що стосується необхідності та можливих наслідків. Тобто мова йде перш за все про безперервність обслуговування газотранспортної системи за тими договорами підряду, які на сьогоднішній день укладені та діють.

Крім того, також мова йде про договори, за якими постачаються матеріально-технічні ресурси для обслуговування безперервного, наголошую, обслуговування газотранспортної системи. Тобто ті запчастини, які використовуються при ремонті газотранспортної системи, її обслуговуванні, вони потребують не лише, як буде необхідність проведення нових процедур, але є відповідний технологічний процес на їх виготовлення. Тобто втрата у часі буде не лише на процедуру проведення нових закупівель, а також на проведення виготовлення, власне. Тобто виготовлення запчастин до газотранспортної системи може тривати декілька місяців, 1, 2, 3, навіть 6 місяців. Тобто, фактично, втрата у часі, можливо, складе до півроку, що в умовах необхідності безперервного обслуговування газотранспортної системи таке недопустимо.

Те, що стосується іншої норми, яка пропонується, пункт 4.3, тут трохи інша ситуація. Мається на увазі те, що стосується можливості закупити, знову ж таки наголошую, новим оператором, який буде сертифікований відповідно до законодавства, можливість проведення закупівель у оператора, який припинить діяльність транспортування природного газу. Що мається на увазі перш за все? На сьогоднішній день газотранспортна система

обслуговується не лише за укладеними договорами з підрядниками зовнішніми, але і також роботи виконуються внутрішніми сервісними підрозділами АТ "Укртрансгаз". Тобто на сьогоднішній день, оскільки це в рамках однієї компанії, то відповідно договорів не існує. Відповідно, з моменту, коли буде розділена, вірніше, виділена в окрему компанію діяльність транспортування природного газу, постане необхідність укладати договори на обслуговування. Мається на увазі ті роботи, які на сьогодні виконуються внутрішніми ресурсами АТ "Укртрансгаз". Ці роботи виконуються постійно, і, звісно, для цього є відповідні ресурси, в тому числі є відповідні вже закуплені на цей час запчастини, і робота триває безперервно.

Тобто мова іде про те, щоб дозволити новому оператору, який буде створений, продовжити ті роботи, які, фактично, виконуються на сьогоднішній день тими підрозділами, які є в складі АТ "Укртрансгаз". Тобто продовжити виконання робіт та використати ті запчастини, які є в наявності та які використовуються для обслуговування газотранспортної системи. І ця ситуація стосується лише перехідного періоду. Тобто для того, щоб завершити ті роботи, які виконуються на сьогоднішній день. В подальшому, звісно, в подальшому новий оператор буде укладати договори на загальних підставах відповідно до норм Закону "Про публічні закупівлі".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

_____. Скажіть, будь ласка, я от дивлюсь висновок Головного науково-експертного управління щодо цього законопроекту. Тут зазначається, що з метою усунення корупційних ризиків ГНЕУ вважає за доцільним встановити обмеження щодо строку дії договорів про закупівлю товарів і послуг, укладених без застосування процедур, передбачених законом, згідно з новим пунктом 43 цього розділу, ну, розділу 9.

Що ви можете прокоментувати по поводу строків укладання договорів? І, можливо, нам варто в своєму рішенні на цьому також наголосити?

КОТОВ В.В. Ну, це важко буде встановити якісь конкретні строки дії таких договорів. Оскільки…

(Не чути)

КОТОВ В.В. Ну, різні, зовсім різні строки. Це зовсім різні роботи, починаючи з діагностування до ремонтів газопроводів. Тобто це зовсім різні строки. І сказати, що для цього потрібен якийсь конкретний строк, це дуже важко буде зробити. Тобто є такі речі, дійсно, які виконуються… великі договори, які виконуються роками. Тобто… Да, тобто, мені от колега підказує, є реконструкція компресорної станції "Бар", це, дійсно, дуже великий проект. Вже два роки триває на сьогоднішній день.

_____. Ви розумієте, що в такий ситуації можуть скористатися пунктом 4.3 деякі юридичні особи, і укладати договори на 20, на 30 років.

КОТОВ В.В. Мова не йде про якісь інші юридичні особи, да. Тобто мова йде лише про одну юридичну особу.

_____. Назвіть, будь ласка, ці дві юридичні особи.

КОТОВ В.В. АТ "Укртрансгаз" і ТОВ "Оператор газотранспортної системи України". Лише про ці дві юридичні особи іде мова. Тобто ніякі інші юридичні особи цим законом скористатися, в принципі, не можуть. Це прямо передбачено в законі.

СЮМАР В.П. Колеги, ідеться про те, що ви за півроку без, вибачте, конкурсу можете завести всі свої компанії на річні підряди, на багаторічні підряди. Да, тобто ми хочемо цього уникнути. Тобто про це зараз колеги тільки обговорюють.

КОТОВ В.В. Неможливо завести якісь інші компанії, оскільки в законі мова іде лише про одну компанію – АТ "Укртрансгаз". Та компанія, яка на сьогоднішній день виконує ці роботи. Тобто неможливо за цим законом завести якісь інші компанії. В законі прямим текстом передбачено про те, що мова іде лише про старого оператора, який припинить діяльність. Лише він, більш ніхто.

_____. А підрядники хто… Хто підрядник?

КОТОВ В.В. Дивіться, те, що стосується пункту 4.3, да, то мова іде лише про одного підрядника – АТ "Укртрансгаз". Нема там інших підрядників. Тобто те, що виконується власними силами, лише власними силами.

_____. У Коболєва зарплата 10 мільйонів, …….. пенсія 1 тисяча 700 гривень. А так у вас все добре. Там, і газвидобування, ми знаємо…

_____. Ми не відносимося до газвидобування. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, з усією повагою, це зовсім вже інша дискусія. Тут у нас просто питання в тому, чи є корупційні ризики, чи немає в тому, що, фактично, новий оператор газотранспортної системи отримує можливість без проведення публічних закупівель отримати фактично в спадок всі ці угоди.

Я принагідно просто скажу, що проект висновку за результатами антикорупційної експертизи такий, що законопроект не містить корупційних ризиків. Оскільки йдеться, фактично, тільки про отримання угод, які, в принципі, точніше, якщо я можу так грубо сказати, про правонаступництво в угодах, які були укладені за результатами публічних закупівель. Правильно я розумію?

_____. Так, так. Саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У пана Анатолія було питання.

БУРМІЧ А.П. Всі знають, що обслуговування газотранспортної системи, це правильно, як кажуть, від діагностики, покраски, запчастин, заміни лопаток і так далі, і так далі. Там субпідрядників стільки і поставщиків стільки, і ціни в рази і в десятки разів є більші і таке інше. Якщо… І як вони там проводились, це правонаступництво, вони візьмуть все те, що сьогодні закладуть, і будуть користуватися безвідповідально. Тому що скажуть, це ж вони уклали ці всі договори, а ми тільки користуємося, ми чисті, ми пушисті і таке інше.

Мені здається, їм треба дати термін, щоб вони всі ці договори переуклали прозоро, і взяли на себе відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що таке, переуклали прозоро? Провели свою процедуру закупівель?

БУРМІЧ А.П. От є договір. Нехай може з тим самим поставщиком, але нехай вони самі візьмуть на себе відповідальність за цей договір. А так вони не несуть ніякої відповідальності. Нехай по-новому, нехай по-новому переукладуть цей договір, візьмуть на себе. Скажемо, там треба 2 місяці або 3 місяці їм дати на це, і нехай відповідають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так в будь-якому разі мусять, я правильно розумію, що вони в будь-якому разі мусять переукласти цю угоду на себе, тобто це в будь-якому разі відбувається.

БУРМІЧ А.П. Після того, якщо закінчиться попередня. А вона може укладена на рік, на два і на три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, дивіться, мені здається, так юридично не коректно. Так не може бути, укладена, наприклад, Угода між суб'єктом господарювання "А" і суб'єктом господарювання "В". Якщо зникає суб'єкт господарювання "А", а замість нього з'являється суб'єкт, "Х" то цей суб'єкт "Х" з суб'єктом "В" все одно має угоду переукласти, він може її успадкувати, але переукласти її від свого імені він мусить, інакше вона юридично нікчемна по суті, там сторін нема.

БУРМІЧ А.П. А умови, якщо він там побачить, що це не такі? Він же повинен на тих же умовах переукласти, це формально все це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я правильно розумію, що фактично ми стоїмо у наступній ситуації. Я спробую спростити ситуацію, як я її розумію, виправте мене, якщо я помиляюся.

У нас є два вибори: або у нас є оператор газотранспортної системи, який успадковує всі ці угоди і працює, або у нас є оператор газотранспортної системи, який не працює, нічого не робить, його робота заблокована, але йдуть закупівлі і все відбувається взимку.

БУРМІЧ А.П. Перехідний період встановити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія, потім – Олександр.

СЮМАР В.П. Нам треба виходити на проект рішення, багато ще законопроектів, очевидно. Я би пропонувала, я теж бачу ці терміни надмірними і в частині півроку, оскільки процедура закупівель триває 45 днів. Це могло бути скорочено до 3 місяців, все-таки півроку, як на мене, надмірний термін.

Друге. Це, дійсно, контракти по договорам. Я розумію всю різницю, що є якісь речі, які закуповуються на 3-4 роки, але в принципі ГНЕУ теж правильно говорить, що напевно тут мають бути першочергові закупки, вони теж можуть бути обмежені в часі, ці контракти, які будуть діяти відповідно. Бо в такий спосіб, погоджуюся з паном Анатолієм, що може бути позбавлення певної відповідальності, що саме законодавець на себе бере, так би мовити, повноваження сказати, от тепер те, що укладено, має бути переукладено саме знову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, мені здається, там норма, що може.

СЮМАР В.П. Тому, якщо пропозиція приймається, ми можемо вказати на те, що терміни комітет вважає надмірними і такими, що містять корупційні ризики у зв'язку з цим всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, дивіться, я підсумую. Я правильно розумію, що пропозиція така, що комітет погоджується з тим, що такий інструмент може існувати, але бачить ризики в термінах.

Олександр.

ТКАЧЕНКО О.М. Я хотів би звернути увагу на те, що договори не переукладаються, а здійснюється лише заміна сторони. Тобто договір і всі умови, це про те, що ви говорили, чи будуть укладена ці договори нові на тих же самих умовах, вони переукладаються. Там здійснюється заміна сторони у відповідності до Цивільного кодексу, тому умови здійснюватись не будуть. І строки такі ж самі зберігаються, які відображені у первинному договорі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, які ще міркування щодо цього законопроекту будуть? Я просто думаю, як нам правильно сформулювати проект рішення, тобто ми не бачимо корупційних ризиків в ідеї, але ми бачимо ризики в строках. Ми можемо такий… але у нас має бути висновок комітету або є корупційні ризики, або їх немає. Чи ми пишемо, там є, там немає?

Ми можемо сказати, що законопроект відповідатиме вимогам антикорупційного законодавства за умови скорочення строків перехідного періоду, в такому формулюванні?

(Загальна дискусія)

Колеги, я просто раджуся, чи ми можемо в принципі так зробити, чи це не буде трохи нонсенсом в рішенні комітету?

СОРОЧИК Ю.Ю. Якщо він піде на друге читання, там буде внесення…

СЮМАР В.П. Як зауваження це можливо.

СОРОЧИК Ю.Ю. Я ж кажу, як зауваження.

СЮМАР В.П. Але тоді врахувати за основу …

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, колеги, пропозиція визнати таким, що не містить корупційних ризиків за… Ні, так не можна… В той же час комітет робить зауваження щодо строків, правильно, я розумію?

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги, ще раз підсумуємо, проект рішення комітету: законопроект в цілому не містить корупційних ризиків, в той же час ми як комітет зауважуємо, що необхідно скоротити строки, оскільки за довгі строки потенційно можуть містити корупційні ризики. Отаке формулювання.

Колеги, в такому формулюванні. Хто за такий проект рішення щодо законопроекту 2249? Проти? Утримався?

Дякую дуже, колеги. Дякую дуже представникам "Укртрансгазу".

Колеги, ми закінчили з законопроектом 2249. Як я і просила, я прошу не по порядку йти по законопроектах. Я прошу перейти до законопроекту 2126 щодо внесення змін до Податкового кодексу України щодо питання

оподаткування в межах формування ціни на природний газ для потреб населення. Якщо ви пам'ятаєте, у нас минулого разу були питання до цього законопроекту, ми його відклали, ухвалили рішення запросити представника авторів, авторів законопроекту, і Олександр Сергійович Колтунов… Колтунович, я перепрошую, зараз є на засіданні комітету, тому, оскільки у нас є автор законопроекту, я пропоную дати йому слово, щоби він пояснив логіку законопроекту, і ми тоді як комітет могли би вийти на рішення.

Чи є згода так зробити, колеги? Я перепрошую, що ми стрибаємо між матеріалами. В якій папочці це?

СОРОЧИК Ю.Ю. 4є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 4є. Законопроект 2126.

Колеги, чи всі знайшли проект висновку на законопроект? 2126. Папочка 4є в наших матеріалах засідання комітету. *(Шум у залі)* Я не можу сказати, бо у мене нема сторінок там. Є, є.

Колеги, ми готові заслухати нашого колегу народного депутата? Да, будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановна Анастасія Олегівна, вельмишановні члени комітету. Я дуже коротко, розуміючи що і час.

Я є автором і розробником проекту закону щодо внесення змін до Податкового кодексу України в частині формування ціни на газ. Документ є виключно економічний, пов'язаний з формулами, з розрахунком вартості ціни газу для населення. Ми знаємо, яка є складна ситуація в Україні, яка свого часу сформувалась впродовж 14-19-го навіть років, коли ціна на газ зросла більше ніж у 9 разів. Ці питання тарифні взагалі в цілому є непідйомними для більшості громадян України. І ми знаємо, як зростає заборгованість за житлово-комунальні послуги в цілому, в тому числі за газ спожитий. І ми аналізували в першу чергу структуру ціни на газ для того, щоб вилучити звідти непотрібні або, наприклад, ті складові, які не є найбільш значущими. І ми подивилися, що є, наприклад, така ситуація, коли газ, точніше, надра, які належать народу України згідно з Конституцією, і газ,

який іде, наприклад, для населення, ми там сплачуємо плату за користування надрами і ренти. І, власне, тому була пропозиція така і ідея вилучити цю норму, щоб ми не сплачували те, що, власне, нам і так належить. І ми таким чином могли би знизити ціну на газ, це приблизно за нашими розрахунками на 1350-1500 гривень в залежності від тих розрахунків, які є на тисячу кубічних метрів газу. Це перший момент.

Другий момент. Так само ми аналізували щодо структури тієї ціни, яка вже іде нам в платіжці на газ. І ми дивилися, що там є, безумовно, податок на додану вартість, який, як на наш погляд, також міг би, якби його вилучили звідти, і ми могли б також суттєво знизити ціну на газ, це десь 1450 - 1550 гривень залежно від того там, як розраховується середня митна вартість газу і ціна газу власного видобутку.

Таким чином ми мали би розрахунок цих двох норм можливість знизити ціну на газ приблизно на 3 тисячі гривень на тисячу кубічних метрів і вийти, наприклад, з показника в 6 тисяч 120, який сьогодні є по Україні, середній показник до 3 тисячі, трохи більше 3 тисяч гривень. Це дало б можливість знизити тариф на опалення і гаряче водопостачання, де складова газова є досить суттєвою, і в опалювальний період також мати можливість забезпечити… Ну, і відповідно, щоб взагалі ціна на газ і комунальні тарифи відповідали рівню платоспроможності населення.

Тому тут навіть проект закону, він не є політичним, він суто економічний. І, власне, якраз профільний Комітет з питань фінансів, податкової і митної політики, адже головні зміни якраз ідуть в Податковий кодекс України. Ну, тут є питання ще компенсаторів, які виникають. І от я на завершення хотів би сказати, що економічний мультиплікативний ефект для цього був би колосальний, тому що якщо ми зменшимо… громадяни України зменшать видатки на комунальні послуги, вони будуть більше споживати товарів і послуг внутрішнього споживання. Це я можу навіть сказати як голова підкомітету з питань державної економічної політики, власне, з якого я щойно пішов заради цього проекту закону, і тому для

економіки України це буде додаткове зростання ВВП. Тут питання не стосується ні промислових споживачів, нікого, це виключно питання населення, але воно також буде мати свій вплив на економіку України. Я, безумовно, готовий відповісти на будь-які ваші запитання і просив би підтримати вас, щоб ми мали можливість сформувати економічно адекватну і обґрунтовану тарифну політику.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є якісь питання? Пані Вікторія, будь ласка. Потім пані Олена.

СЮМАР В.П. Ви знаєте, напевно, ви краще мене розумієтеся на ринку газу, точно, точно краще, тому що мали до цього більше стосунку і представники вашої фракції так само. Я просто розуміючи, як колишній журналіст, цей ринок є найбільш, напевно, одним з найбільш корумпованих і взагалі енергоринок. Йому, очевидно, бракує прозорості і, очевидно, у нас є дуже багато питань: який газ; скільки взагалі газу українського видобутку…

КОЛТУНОВИЧ О.С. 15,5 мільярда державної компанії і 4,5 мільярди приватних компаній. 21 мільярд – це офіційні дані, так, Укртранс…

СЮМАР В.П. Я завершу, з вашого дозволу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

СЮМАР В.П. Є сумніви у цьому, як і в тому, наскільки цей газ буде йти для потреб населення, а не для потреб там промислових виробників чи взагалі виробників. Плюс є величезні питання стосовно того, чи не буде російський газ підмінятися і таким чином з нього… ну ви розумієте, про що йдеться зараз, оскільки автори законопроекту мають певний стосунок до цього ринку, в тому числі і російських матеріалів. У зв'язку з цим, чому все-таки в вашому законопроекті, який, очевидно, десь і має соціальний.. буде… повинен мати соціальний ефект, немає якраз оцих норм, які би стосувалися більшої прозорості на ринку газу, більшого рівня контролю? Чи не здавалося би вам, що це було би значно більш збалансованим, а це все-таки може призвести до дуже… скажемо так, до дуже специфічних наслідків, по-перше,

для бюджету, оскільки ви говорити про економічний ефект. Але довести його, оскільки бюджет недоотримає дуже суттєвих коштів, це означає, що не буде коштів на субсидії для малозабезпечених верств. Чи в цьому ви не вбачаєте ризиків? І все-таки про прозорість. Дякую.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую пані Вікторія. Я з вами погоджуюсь на 200 відсотків щодо прозорості. Але це і буде якраз питання відання зовсім іншого проекту закону. Ми в минулому році, я особисто приймав участь у розрахунках, і ми довели, що злочинна формула "Дюссельдорф плюс", якої не існує, де газ російський, ви правильно кажете. У нас весь газ Російської Федерації, він заходить від інших газових операторів. І це правда, і всі це знають, і навіть є механізми. Але громадяни України переплачували там 42 долари на тисячі кубічних метрів газу. І це також доведено. Але це вже питання зовсім інших проваджень. І це не є суттю цього проекту закону.

Ми лише намагалися максимально вилучити ті норми, які, на наш погляд, безумовно, у всіх можуть бути свої певні розрахунки або погляди щодо того, які норми можемо, чи торгову надбавку забрати. Але ми не можемо, наприклад, забрати тарифний розподіл або тарифне транспортування. Ми його фізично не можемо, бо ми за це оплачуємо. ПДВ ми порахували, що ми будемо мати більший ефект, ніж ми потім повернемо ці кошти і через субсидії, або люди їх недоотримають, і все-таки буде зростання. А щодо прозорості, я особисто виходець з наукової діяльності і з Науково-дослідного інституту.

А те, що колеги там співавтори проектів законів, я розумію, про що ви говорите. Ну, сьогодні провалила Верховна Рада 1122. Якраз там було питання промисловості для того, щоб змішати газ власного видобутку і промисловості, і дати середньозважену ціну. Була б ціна 4500. Мій проект закону буде давати ціну 3 тисячі гривень. Це навіть інше. Але, ну, власне, це внесення змін лише до Податкового кодексу. А те, що ви пропонуєте – це про ринок природного газу, і там повністю уже необхідно це все врегульовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олена, будь ласка.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Я продовжу думку пані Вікторії. У мене теж питання, чому ми зменшуємо собівартість газу лише за рахунок податкової частини? Ми зараз говоримо про газ для населення. Отже, це єдина компанія "Укргазвидобування", державна компанія. Приватні компанії не мають право продавати газ населенню, так. Ну, точніше, мають, але не продають.

"Укргазвидобування", наскільки я пам'ятаю, от намагалась знайти, яку кількість податків вони сплатили минулого року, але я точно знаю, що рента, частка ренти в загальній сумі податків досить висока. Відповідно ви тільки що говорили про компенсатори, тобто ми думаємо чи та сподіваємося, що ця частина податків повернеться там через, наприклад, податку, назвемо це – з продажу інших товарів та послуг.

Це дуже гіпотетично. Я пропоную все-таки більш чітко сформулювати за рахунок більш конкретних речей. Це перше питання.

Друге: чому ми не зменшуємо собівартість українського газу за рахунок зменшення інших витрат? Наприклад, заробітні плати працівників "Укргазвидобування" чи "Нафтогазу". Це перше. Друге: втрати газу, там дуже велика частка, яка втрачається, поки йде там з однієї точки А в точку Б по трубі. Можливо, є ще й інше обслуговування офісів, неефективне, я не хочу тут нікого звинувачувати, але, можливо, неефективне використання тієї бази, яка існує, неефективне… Не хочу більше говорити про це, але ми зараз забираємо дуже велику частину податків. Я розумію, що мета дуже гарна, і чим ми будемо це компенсувати, ми не знаємо. Це перше, це там перший, другий момент.

А третій момент, ми дискримінуємо приватні компанії в такому випадку, тому що вони постійно кричать – ренту нам збільшуються. Намагаються, умовно намагаються працювати ефективно і намагаються залучити іноземних інвесторів. У той же час ми відміняємо ренту для єдиної державної компанії.

І останнє питання. Якщо ж ви пам'ятаєте, в цій ренті, здається, якась частина йде в місцеві бюджети. І це буде дуже велика проблема для місцевих бюджетів, особливо… я точно знаю, що полтавська область, Харківська область. За рахунок цих 5 відсотків від ренти багато сіл, там маленьких містечок чи ОТГ просто виживають на сьогоднішній день. І це теж дуже великі ризики.

Дякую.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую дуже. А, давайте, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Анатолій. Потім… *(Не чути)*

КОЛТУНОВИЧ О.С. Анастасія Олегівна, мені зараз відповісти, чи зачекати ще одне запитання?

Коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідайте. Потім – пан Анатолій і пан Олексій.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дивіться, що стосується компенсаторів, да безумовно будуть втрати, але ми їх оцінювали в кілька мільярдів гривень. Для прикладу. Їх ми можемо безумовно забрати з субсидій, я розумію, що це непопулярна тема, але, ми досліджували це питання з юридичної також точки зору і соціальної. Із соціальної навіть багато людей налаштовані, да я особисто знаю таких людей, які кажуть, я не хочу принижуватись за субсидію, ви краще мені базово знизьте ціну чи тариф на опалення, гарячу воду і ціну на газ. Ось звідки є момент. Це перше.

Другий момент. Те, що стосується, я вибачаюсь, інвестиційної привабливості, ……., газу власного видобутку і "Укргазвидобування" щодо нерівних умов. Я згоден, що там можна в "Укргазвидобуванні" і оптимізувати інші видатки.

Більше того, я категорично не сприймаю ту політику "Нафтогазу", де є надвисокі премії. А це тоді, коли в нас платіжки, які нас обдирають. Але, коли ми аналізували структуру ціни на газ, яка виходить навіть від "Укргазвидобування", то ми дивилися, що якщо там 2 тисячі 500 гривень за тисячу кубічних метрів, то з них 1 тисячу 400 гривень йде виключно рента. А

з юридичної точки зору, те, що я казав, ми консультувалися, юристи мені чітко сказали, є норма Конституція, де надра належать народу України, і ми можемо говорити про це, що це справедливе рішення щодо того, в такій складній ситуації. Можливо, в інших би умовах ми не йшли на такі кроки, але, коли у нас заборгованість в опалювальний період зростає до 70 мільярдів, ми намагаємося знайти якісь економічні важелі. Бо є от політична позиція, у нас правильно сказали, що 25 відсотків – це прямі поставки газу з Росії, але ми на них не йдемо. Тому ми виходимо з того, що ми можемо зробити всередині України, яким чином все-таки знизити цю ціну. Дякую.

Що стосується регіональної диференціації. Є такі ризики, ми це не прораховували, але я це візьму, і ми обов'язково до другого читання, це слушний момент. Бо ми рахували в рамках зведеного бюджету України видатки на субсидії і виходили з того, що ми можемо порахувати там зменшення цієї частини в рамках національного масштабу.

А в окремих регіонах, тому що у нас не всі регіони видобувають газ, це ж очевидно, а лише кілька, то тому ми це окремо порахуємо. І я думаю, що вже презентуючи в залі, я вже зможу доповісти безпосередньо з конкретними цифрами. Тому що ми тільки так працюємо.

Дякую вам дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Анатолій, я щиро перепрошую.

БУРМІЧ А.П. Ми сьогодні розглядаємо цей проект закону на предмет наявності в ньому корупційних ризиків. Яка сьогодні ситуація? Умовно кажучи, 6 тисяч чи 8 тисяч людина платить, формується великий бюджет. Потім з бюджету віддається компанії, не людині, а компанії-поставщику, який буцімто в погашення, як субсидію, в погашення цих боргів. Звичайно ж, зрозуміло, якщо зменшиться людині платити за газ, ми зможемо… Звичайно, будуть менші надходження до бюджету, але ж багато буде людей виключено з необхідністю отримувати субсидію. Це перше.

І ця вся круговерть навколо людей, які задіяні у видачі субсидій, вони ж теж на зарплаті. Ми зменшимо і тут зарплату. І корупція сьогодні, я

вважаю, є. Тому що державну субсидію напряму отримують поставщики людям, наші олігархи, отут є корупція. А якщо ми зменшимо ціну на газ, ми навпаки зменшуємо корупційні ризики і даємо людям… Там, мабуть, може в 2 рази, а може в 3 рази буде зменшено необхідність виплачувати субсидію. Не треба ганяти гроші, спочатку відбирати у людей, потім давати олігарху-поставщику газу людям, який… Це саме так.

_____. Олігарх у нас поставщик? Наведіть приклад.

БУРМІЧ А.П. А ви не знаєте, хто поставщики?

_____. Ні. З олігархів?

БУРМІЧ А.П. Не знаєте? І Ахметов.

СЮМАР В.П. Електроенергію? Газ – Фірташ.

БУРМІЧ А.П. І газ. І Фірташ. Візьміть по областях подивіться, хто поставщики, і будете…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую…

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я відповім.

БУРМІЧ А.П. Тому корупція є сьогодні. А цей законопроект саме передбачає її зменшення і ліквідацію.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я коротко можу відповісти. Що у нас ще є така ситуація, що кількість людей чи, точніше, домогосподарств у сімей, які реально отримають субсидії, не співвідноситься з тими людьми, які її реально потребують. Тому що у нас ті кошти, які виділяються, вони там забезпечують лише частину тих домогосподарств. Але зниження ціни на газ буде стосуватися безпосередньо всіх. Ми розуміємо, що там зменшиться відсоток витрат домогосподарств, які будуть витрачати кошти на комунальні послуги, а значить, вони не будуть на неї претендувати, ми знаємо, що Кабінет Міністрів України там вніс відповідні зміни, але найголовніше, що соціальний ефект для цих людей буде не тільки ті, які отримають субсидію, але і ті, які взагалі просто є споживачами комунальних послуг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

_____. Я мажоритарник з Харкова. І у нас є Нововодолазька ОТГ. Так от кошти від газовидобувної галузі в Нововодолазької ОТГ в 17-му році було 24 мільйони гривень. 18-й рік – 17 мільйонів гривень. У цьому році 9 мільйонів гривень. Це ті кошти, які йдуть в це ОТГ. І ми хочемо або спроможнювати ОТГ, якщо ми забираємо податок з надр, ми робимо декілька ОТГ неспроможними. По-перше.

По-друге, є екологічне питання. Там де багато компаній, які добувають газ, зараз є проблема з екологією, дуже великі проблеми. І цей податок з надер, він іде на ту територію, де знаходяться ці бурові вишки і там, де інфраструктура, яка розбивається цією галуззю. Тому не можуть бути забрані гроші з надр, не давши компенсатор цим територіям, які сьогодні є. І Харківська, Полтавська область, це дуже важливе і вразливе для них питання, тому що зараз ці компанії не хочуть добувати газ так, як робили це раніше, тому що ціна на газ нижча, ніж була, наприклад, узимку. Тому вони чекають максимальної ціни, щоб добувати газ, продавати і показувати його. Тому така проблема є сьогодні в регіонах.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

Дивіться, я записав цю пропозицію. Власне, її ще сформулювала ваша колега до цього. Я думаю, що після першого читання, або там якщо воно буде, які механізми ……. після першого читання ми додатково внесемо там, який відсоток, щоб воно, або коли компенсатори, як ви кажете, або все-таки щоб там відсоток, частина залишалася для місцевих громад, і щоб вони не відчували в цьому… Я з вами на 100 відсотків згоден. Я розумію, що стосується екологічних аспектів і взагалі природоохоронної діяльності в регіоні, тому ми це врахуємо обов'язково. Мені приємно, що нам на антикорупційному комітеті дали, дійсно, таку слушну пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

(Не чути)

І, колеги, якщо ваша ласка, давайте на цьому будемо закінчувати дискусію, бо у нас ще багато законів.

ЧОРНИЙ В.І. Віктор мене звати, Чорний.

Шановні колеги, як виявилося, дійсно, у нас багато спеціалістів у комітеті, які розуміються на питаннях газу, це зрозуміло. Хочу наголосити на чому? На тому, що є базові правові такі моменти, які визначають і оприділяють взагалі життя українського народу і українців, я маю на увазі Конституцію України. Відповідно до Конституції надра належать народові України. І якщо кожен з вас поспілкується з тими, хто сплачує кошти за газ, тобто, наприклад, я, я особисто сплачую кошти за газ, тому що я використовую опалення газове. Тобто я не отримую субсидії. Але таке питання постає, а чому я сплачую таку ціну на газ несправедливу, я вважаю, несправедливу ціну на газ, яка сьогодні існує в Україні.

Тому я вважаю, що і наголошую, що, з точки зору антикорупційної складової чим менше, чим зменшений рух коштів, тим менше корупційної складової. Тобто коли гроші ходять дуже довго, то знаходяться корупціонери, які знають, придумують схеми і на кожному етапі якось там крадуть наші народні кошти. Тому якщо це буде таким чином, з урахуванням пропозицій, які сьогодні надійшли від членів нашого комітету, якщо ми будемо мати змогу користуватися надрами, які належать народові України, зможемо користуватися на пряму і платити справедливу ціну без ПДВ, без інших накруток, які сьогодні є на цій ціні, то за це, я думаю, український народ подякує цьому парламенту, подякує всім народним депутатам, тому що це справедливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми вже по третьому колу йдемо на обмін ремарками. Тому, якщо можна, Антоніна, Володимир, і ми будемо виходити на проект рішення, колеги.

СЛАВИЦЬКА А.К. Ну, я швидко. Я б хотіла наголосити, що, мабуть, ми повинні бути послідовними, бо ми на комітеті неодноразово розглядали дискусійні законопроекти від різних… представників різних політичних

фракцій, і деякі виникали питання і вважались лобістськими, але ви, Анастасія Олегівна, також неодноразово наголошували на тому, що ми не є профільним комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно вірно.

СЛАВИЦЬКА А.К. І тому ці дискусії були цікаві, фахові, але мені здається, вони мають проводитися на засіданні профільного комітету, а ми можемо, як у нас є практика, писати якісь зауваження, як ми пишемо там до інших комітетів, що ми вважаємо треба врахувати при підготовці до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже за зауваження.

Я просто не можу знайти… Я перепрошую, є коротка в мене дуже ремарка, я не можу знайти собі місце, де встромитися в цю дискусію. Колеги, справді, правильна дискусія. Єдине, що я нагадую, питання до антикорупційного комітету в наступному: чи є в цьому законопроекті корупційні ризики. Ми не оцінюємо, як це працює економічно, як це працює з точки зору галузі, як це працює з точки зору будь-якої іншої, окрім як в частині виконання вимог антикорупційного законодавства. Тому я буду вдячна, якщо ми звузимо нашу дискусію до відповіді на питання, чи є тут корупційні ризики.

Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Ну, саме тому, що я не розумію, яким чином відокремити газ, що буде постачатися для потреб населення, тому що у нас є державні компанії, є приватні, є експорт, є труба, є НКРЕКП, є облгази. Яким саме чином відокремити газ, що буде використовуватися населенням, тому що ми говоримо про дуже велику знижку. Я з "Батьківщини", ми дуже підтримуємо зниження енерготарифів, просто сама логіка… і дуже хотілося б почути, не вникаючи в суть закону, як це буде працювати на практиці, і вже це зможе виключити ймовірність корупційної складової. Я просто наразі не

розумію, яким чином просто взяти і відокремити його з однієї труби і саме направити на потреби населення.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую дуже.

Я якраз на Комітеті з питань енергетики і житлово-комунального господарства, якраз ми це питання обговорювали.

І тут найголовніший, який момент? Що ми його фізичного не розділяємо, просто коли йде нарахування відповідної суми, то вона йде іншою. І точно так само видобуток газу. У нас є державна компанія, вона одна – "Укргазвидобування", 15,5 мільярда кубічних метрів газу, які вона видобуває, вони, власне, йдуть на потребу населенню, це відображається у формулі, яку показує НАК "Нафтогаз України", яка в подальшому формується для кінцевого споживача. І ми там дивимося, закупівельна ціна така-то, торгова надбавка така-то, торгова надбавка така-то, витрати на транзит такі-то і ПДВ, наприклад. Це відповідаючи на ваше запитання.

Я ще от дуже важливе хотів сказати. У нас зараз є ряд проектів законів, в тому числі 1209, 1210, де пропонується підняти ренту для марганцевих руд і залізної руди на видобуток. У нас пропонують скасувати ПДВ для авіакомпаній, ще для інших, для сільгоспвиробників. Але, на мій погляд, от якраз бачачи такий дисонанс і розуміючи, в якому складному, в якій ситуації знаходяться громадяни в України, вважаю правильним для себе, з моральної точки зору навіть, запропонувати такого роду компенсатори і не компенсатори, а знижки, чи поблажки, так можна сказати, для громадян, для того, щоб просто вижити. Тут мова не йде про те, що там хтось буде отримувати надприбутки, тому я не вбачаю тут жодних антикорупційних чинників. Більше того, я навіть не дотичний до жодних газових питань, які коли-небудь були. Я вийшов з інституту економіки Національної академії наук, де, власне, готував там кандидатську, докторську, то тому у мене немає ніякого приватного інтересу навіть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, якщо ваша ласка, я пропоную на цьому завершити дискусію, у нас була можливість обговорити, всі питання поставлені.

Підсумовуючи дискусію, колеги, якщо ваша ласка, я все-таки не почула в результаті дискусії ніякого конкретного зауваження щодо того, де в цьому законопроекті корупційний ризик. І проект висновків за результатами антикорупційної експертизи: визнати законопроект таким, що відповідає антикорупційному законодавству з тим, що антикорупційний комітет, справді, не оцінює, наскільки це економічно ефективно і так далі. Це буде предметом відання головного комітету, який і дасть відповідь на питання на скільки це раціонально економічно обґрунтовано і так далі, і тому подібне.

Чи є зауваження щодо цього, колеги?

СЮМАР В.П. Ризики… Це для стенограми. Даруйте, розуміючи всі соціальні, ми не влада, зараз така історія, але які я бачу чіткі ризики. І автор, в принципі, це фактично підтверджує, що ми сьогодні можемо газ імпортований видавати за газ українського виробництва, і таким чином не сплачуючи податки, раз. По-друге, по нарахуванням, без достатнього рівня прозорості і без списку абонентів-споживачів природного газу, тут теж можливі дуже серйозні ризики. Йдеться про величезні гроші, ми повинні розуміти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, звичайно.

СЮМАР В.П. Да, тут очевидно, що зниження може відбутися. Але мені здається, що цей законопроект мав би бути значно більш комплекснішим із тим, щоб давати відповіді на ті питання, які прямо стосуються саме корупційних ризиків.

Тому я буду утримуватися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо зробити в нашому висновку зауваження і зокрема звернути увагу на… Вікторіє, допоможіть мені сформулювати ще раз, на необхідність запровадження системи…

СЮМАР В.П. Контролю і прозорості…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обліку. Я просто почула тезу, яка мені дуже резонує: обліку побутових споживачів, яка дозволить проконтролювати, що газ… що газ за зниженою рентою справді надходить до побутових споживачів, а не використовується споживачами промисловими, які в такий спосіб отримують нечесну преференцію.

З таким зауваженням, що ми можемо визнати законопроект, поправте мене, таким, що містить корупційні ризики – не містить корупційні ризики, але потребує врахування цього зауваження. Яка тут пропозиція, колеги? *(Шум у залі)*

Да, я у Вікторії перепитую, якщо ваша ласка, бо в неї була пропозиція.

СЮМАР В.П. З моєї точки зору, він має певні… *(Не чути)*

_____. Сьогодні поставки газу не то, що корупційні – злочинні…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, колеги, ще раз, ми говоримо про один конкретний законопроект. *(Шум у залі)*

Колеги, якщо ваша ласка, ми цю фахову дискусію можемо продовжувати… колеги…

КОЛТУНОВИЧ О.С. Пані Анастасіє, тут єдине, що прозвучав некоректний момент: не видають імпортний газ за український, його просто видають ті десять мільярдів кубічних метрів газу, що ми імпортуємо з Російської Федерації, його видають за європейський. Це тільки в цьому відмінність. Український газ – це той, який ми видобуваємо і там рента якраз стосується "Укргазвидобування". А там може далі, тут як би різні речі, воно не стосується газу імпортного.

_____. Колеги, насправді, зняття ренти не несе корупційний ризик. Несе ризик те, про те, що говорила, власне, Вікторія, про те, що цей законопроект не захищає від того, що цією, власне, скидкою не зможе зловживати, видаючи газ, який іде для населення, за той, який реально використовує промисловість. Тому, я думаю, що можна дати визначення, яке запропонувала голова комітету про те, що в даному контексті законопроект

відповідає антикорупційному законодавству. Але потрібно встановити чітку систему контролю адресності, власне, використання цієї поправки.

Стосовно "економічно", можна дискутувати. Але це просто, колеги, підхід…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ми цього не будемо робити, з усією повагою, колеги, оскільки ми не є фахівцями.

Добре, колеги, тоді я поставлю на голосування, з вашого дозволу, проект висновку, який прозвучав: визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. В той же час зробити зауваження комітету щодо необхідності одночасного запровадження системи контролю і обліку… Як це правильно сформулювати, колеги: обліку…

_____. Спожитого природного газу, що йде на потреби населенню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обліку споживання газу побутовими споживачами.

Добре, колеги, ми знайдемо коректне формулювання. Я, на жаль, зараз з голосу не можу сформулювати. Я просто намагаюся озвучити проект рішення, за який я би просила далі колег голосувати. Я думаю, це цікаво. Дякую дуже.

Колеги, з усією повагою. Хто-хто, а я точно не контролюю "Укргазвидобування", в жодному його вигляді.

Колеги, ще раз, проект рішення. Визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Разом з тим, зауважити, що одночасно із зниженням ренти має бути запроваджений механізм обліку постачання газу побутовим споживачам. От такий варіант. Для того, щоби запобігти зловживанням і використанням знижки для побутових споживачів в інтересах, фактично, споживачів не побутових, а промислових і бізнесових. В такому формулюванні, колеги.

Хто за такий проект висновку? За результатами антикорупційної експертизи. Колеги, хто проти? Утримався? Двоє утрималось. Добре, колеги. Дякую дуже.

Олександр Сергійович, вам тоді також дякую. Це питання ми закрили.

Колеги, з вашого дозволу, я також проситиму вас не по порядку ще два законопроекти розглянути. Колеги, ще два законопроекти. Не по порядку. Законопроект 2299. Зорієнтуйте мене, де в колег матеріали ці. В папочці чотири законопроект 2299 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Нас дуже просив освітній комітет розглянути цей законопроект для того, щоб вони також могли з ним рухатися. Тому, щоб ми потім не ображалися, що щось рухається без нас, 2299. Прошу дуже розглянути це зараз. Папка номер 4.

Колеги, я перепрошую, ми просто повільніше рухаємося з експертизою, тому, на жаль, не вдається в порядку розгляду сформувати порядок денний. 2299 є? Питання вищої освіти. Колеги, насправді законопроект достатньо технічний. І йдеться там про наступне. Я спробую дуже коротко підсумувати. Всі моменти, звичайно, не висвітлю. Йдеться про спрощення ліцензування вищої освіти. Йдеться про приведення наших рівнів вищої освіти у відповідність до європейських рамок кваліфікації. Йдеться про питання вступу зовнішнього незалежного оцінювання і єдиного кваліфікаційного іспиту. Йдеться про питання, яке мені принаймні дуже боліло в мої студентські роки, а саме можливість запровадження міждисциплінарних програм для отримання так званих подвійних дипломів. Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Чи є, колеги, якісь думки, чи коментарі стосовно цього законопроекту, на що би хотілося звернути увагу і так далі? я розумію, що законопроект великий.

Да, пане Анатолію, будь ласка,

БУРМІЧ А.П. Пропоную прийняти рішення голосуванням про те, що він не містить корупційних ризиків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не містить корупційних ризиків. Вікторія.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги, тоді я ставлю на голосування висновок щодо законопроекту 2299 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства і не місить корупційних ризиків.

Хто за такий проект рішення, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

СОРОЧИК Ю.Ю. 13.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І наступний законопроект, який я також проситиму, колеги, не в хронологічному порядку розглянути, це законопроект 2047-1. Це питання п'яте, окремий висновок. 2047-1: внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційних схем у сфері оцінки об'єктів нерухомості.

_____. Це 2047?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2047-1. Я тому прошу його позачергово розглянути, оскільки в нас на цьому тижні було багато дискусій щодо ліквідації так званих оціночних майданчиків корупційної схеми навколо оцінки нерухомості.

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз скажу про цей законопроект. Всі знайшли, колеги? П'яте питання, окремий листочок, 5 питання. 2047-1. Да, да, да.

Колеги, всі знайшли проект висновку, да? Да, законопроект 2047-1. Ще раз законопроект називається: про внесення змін до Податкового кодексу щодо ліквідації корупційних схем у сфері оцінки об'єктів нерухомості шляхом діджиталізації розрахунку податкової вартості нерухомості.

І, колеги, я змушена сказати, що проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати законопроект, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства. І я спробую коротко пояснити, чому. На жаль, по-перше, назва законопроекту не відповідає суті законопроекту, оскільки цей законопроект не ліквідує корупційну схему у сфері оцінки нерухомості. Ми всі пам'ятаємо, про яку корупційну схему йдеться. Йдеться про те, що навколо оцінки нерухомості, перш ніж оціночні

звіти потрапляють в єдину базу оціночних звітів, існують так звані майданчики, які працюють фактично як електронна пошта, які не надають ніякої самостійної послуги, які роблять нічого фактично. Але за користування якими кожен українець, який продає або купує нерухомість, має зробити оціночний звіт, має приблизно тисячу 800 гривень сплатити. Порахували, що оця фактично паразитуюча не державній системі оцінки нерухомості схема на день, колеги, я підкреслюю, на день приносить один мільйон гривень, на день. Це шалені насправді гроші, які організатори схеми заробляють фактично не надаючи жодної послуги.

Так от, колеги, на жаль, цей законопроект, принаймні наскільки я бачу і наскільки ми бачимо висновок антикорупційної експертизи, він зберігає ці оціночні майданчики. Більше того, запроваджується прекрасний такий підхід, за якого новий оціночний майданчик може відкритися, якщо на це погодиться щонайменше чотири існуючих майданчиків. Це прекрасний такий підхід. Тобто це, знаєте, коли із моєї принаймні точки зору, це коли майданчики вже перенаситились зароблянням на людях. Вони вирішились, що вони ще хочуть заробляти на тих, хто… Колеги, мені важко вас перекрикувати. Вони вирішили. Що вони ще хочуть заробляти на тих, хто входить в цей бізнес. Тому, колеги, є пропозиція визнати законопроект таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства як такий, що не ліквідує схему, а насправді її погіршує. Якщо так можна сказати.

Чи є коментарі з цього приводу? Колеги, тоді такий висновок щодо законопроекту 2047-1.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Це важливо насправді, що ми це розглянули. Тому що є багато спекуляцій навколо цих двох законопроектів. І, на жаль, ще раз назва законопроекту не відповідає його суті.

Добре, колеги, пропоную рухатися далі по порядку денному. Якщо ваша ласка, колеги… Знову перепрошую за стрибки по порядку денному. Ми

переходимо до 4 пункту. Повертаємося, да, до 4 пункту законопроект 1221. Законопроект 1221.

1221, колеги. Проект Закону України про місцевий референдум, автор – народний депутат Шпенов.

Як і видно із назви, йдеться про внормування питання місцевого референдуму, зокрема, колеги, що мене дещо зачепило в цьому законопроекті крім, власне, до процедури проведення місцевого референдуму немає питань. Але запроваджується, фактично, інструмент обов'язкового місцевого референдуму, який, фактично, імперативно буде вирішувати питання щодо ліквідації закладів охорони здоров'я, шкіл, дитячих садочків і так далі.

СЮМАР В.П. Це Івченка…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Шпенова. Шпенова.

Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Але в той же час, колег, я би звернула увагу, якщо ваша ласка, це моя пропозиція, звернула би увагу на недоцільність норми щодо імперативного вирішення питання реорганізації закладів охорони здоров'я, шкіл і дитячих садочків на місцевому референдумі. Бо, фактично, це означає, що ми ніякої реформи охорони здоров'я, початкової освіти і шкільної освіти, в принципі, провести не можемо, тому що це все блокується місцевим референдумом.

Чи є якісь коментарі з цього приводу? Це моя особиста думка, можливо, у вас є якісь інші підходи до цього?

Добре, колеги, тоді пропозиція така: законопроект 1221 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, і в той же час звернути увагу на недоцільність запровадження інструменту імперативного референдуму для вирішення питань реорганізації, ліквідації закладів охорони здоров'я, шкіл, дитячих садочків.

В такому варіанті, колеги, хто за проект рішення? Проти? Утримався? Дякую дуже колеги.

Колеги, гортаємо далі ту саму папочку проектів висновків, 2249 ми з вами розглянули. Законопроект 2255 наступний. 1255, народних депутатів Стефанчука, Бабака, якщо не помиляюся, Підласої про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо створення національного органу інтелектуальної власності.

Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Чи є, колеги, якісь думки чи коментарі стосовно цього законопроекту? Да, звичайно.

СЮМАР В.П. Я дуже коротко скажу, ми багато займалися в минулому скликанні законопроектами про авторські права і робили модель європейсько-американську, де йшлося про громадські об'єднання, власне, можливість розподіляти авторську винагороду. В даному випадку йдеться про створення державного органу фактично в структурі Кабінету Міністрів. З моєї точки зору, там інтелектуальна власність, очевидно, потребує захисту, патентна діяльність потребує захисту, адекватного контролю, і я не бачу тут… ну знаєте, завжди намагається хтось сісти на такі теми взагалі, якщо чесно, тобто у нас там Табачник завжди на цій історії там намагався це все зробити, але в даному випадку з елементами прозорості я вбачаю необхідність все-таки посилення якраз захисту інтелектуальної власності, тому буду погоджуватися із висновком, що цей законопроект не містить корупційних ризиків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи ми хочемо дати якісь додаткові пропозиції до цього законопроекту, Вікторіє?

СЮМАР В.П. Ви знаєте, це, дійсно, профільна дуже тема, оскільки є різні моделі захисту прав інтелектуальної власності, це можуть бути різні структури, в даному випадку це Кабінет Міністрів. Очевидно, що в когось буде це викликати сумнів, але хай це вирішує профільний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла.

Колеги, які ще коментарі щодо цього законопроекту? Тоді пропозиція – законопроект 2255 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект, колеги, 2276 народних депутатів Скорика, Ватраса щодо проекту Закону України про внесення змін до Кодексу законів України з процедур банкрутства. Фактично законопроект також достатньо технічний, йдеться, фактично, про, зокрема йдеться про можливість оприлюднення інформації щодо процедури банкрутства до початку роботи Єдиної судової інформаційної системи, а також деякі інші речі, насправді достатньо технічного характеру. Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є, колеги, якісь коментарі з цього приводу? Добре. Визнати законопроект 2276 таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, колеги. Хто – за? Проти? Утримався?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, за, о'кей. Вибачте, я просто не володію цією мовою, мені складно так зрозуміти. Добре колеги, дякую дуже. 2276 ми пройшли.

2258. 2258 – проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торгівельні марки і промислові зразки та боротьби із патентним тролінгом. Фактично, да, колеги, законопроект про… назва законопроекту відповідає його змісту. Основний акцент, наскільки я пам'ятаю, на захист відповідно прав на торгівельні марки. Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. В той же час у нас є пропозиції до цього законопроекту, а саме: чітко розмежувати – чітко розмежувати, які санкції можуть бути застосовані судом при вирішенні питання про охорону прав на торгівельні

марки, в яких випадках може відбуватися відшкодування шкоди, а коли має відбуватися разове грошове стягнення. Бо не зовсім, скажімо, очевидно це із законопроекту. І також щодо штрафу: достатньо велика є розбіжність в законопроекті по розмірам цього штрафу, фактично велика дискреція суду.

Є така пропозиція з нашого боку: звернути на це увагу, але в той же час визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Олексій, да, будь ласка.

_____. Скажіть, хто знає, цей законопроект вирішує питання, коли експортується продукція і нужно брати справку на коробку у того, у кого запатентовано це як винахід? Цей законопроект вирішує цю проблему або ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не готова відповісти на це питання, Олексій, я щиро перепрошую. Це питання в контексті антикорупційної експертизи чи загалом по суті законопроекту?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, на жаль, не готова відповісти на це питання.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія, я перепрошую.

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Але зауваження, це більше пропозиції насправді по тому, що варто покращити в законопроекті, але, на жаль, не будучи представником суб'єкта права законодавчої ініціативи, я не можу відповісти на питання. Я щиро перепрошую.

Добре. Колеги, до проекту висновку ще є якісь пропозиції чи зауваження?

Пропозиція тоді визнати законопроект 2258 таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства з тими пропозиціями, які наведені по тексту проекту рішення.

Хто – за, колеги? проти? Утримався? Я зрозуміла. Добре. Дякую дуже, колеги.

Да, я розумію, колеги. Но я, на жаль, змушена також констатувати, що я тут не є ніякою подобою експерта.

Наступний законопроект в порядку антикорупційної експертизи 2259 народних депутатів Підласої, Стефанчука, Радуцького. Законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства. Наскільки я пам'ятаю по змісту законопроекту, йдеться про особливості процедури державної реєстрації права інтелектуальної власності, йдеться про узгодження термінології, йдеться про вирішення питання порядку реалізації іноземцями, тобто тими, хто не є резидентами України питань, пов'язаних із правом інтелектуальної власності, і також чітко встановлюється, що не є предметом охоронюваного або правової охорони винаходів, якщо можна так сформулювати. Тут є в нас певні… Або давайте так: проект висновку за результатами антикорупційної експертизи визнати цей законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Але є певні пропозиції, зокрема, щодо узгодження із Цивільним кодексом України і уточнення змісту певних понять. Якщо я не помиляюся, колеги, Головне науково-експертне управління робить саме зауваження, але з цих зауважень ніщо немає навіть найменшої ознаки корупційних ризиків.

СЮМАР В.П. Я більше скажу. Я зауважу, що він містить цей законопроект досить корисну річ – електронний державний реєстр винаходів, який дозволяє, власне кажучи, певною мірою вирішувати питання з інтелектуальними авторськими правами. Це та теза, яку я гаряче підтримую. Тому, в принципі, пропоную голосувати за цей висновок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, колеги, оскільки інших я так бачу коментарів, пропозицій немає. Є пропозиція визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства з урахуванням тих пропозицій, які в проекті рішення висловлені.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

2299 наступний законопроект і його ми вже розглянули. Наступний проект висновку, законопроект 1038 і разом із ним законопроект 1038-1. Давайте вже тоді в загальному контексті обговорювати. Да, це так званий законопроект про імперативний мандат. У нас проект висновку фіксує той факт, що принаймні з моєї скромної точки зору законопроект не відповідає Конституції України, оскільки передбачає можливість позбавлення мандата в результаті, якщо я не помиляюся, припинення членства у фракції в той час, як Конституція України говорить про позбавлення мандату в зв'язку із виходом, якщо я не помиляюся, із фракції. Правильно я пам'ятаю? Так, колеги. Тому тут є певна невідповідність. Які будуть думки щодо цього законопроекту?

_____. Нам треба було б більш детальніше, мабуть, ознайомитися із цим законом. От зараз мені авторка цього законопроекту написала, що там навпаки, немає імперативного мандату. "Я там продублювала положення нашої Конституції. А саме, щоб не можна було…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Тут авторка законопроекту, це хто пише? Це інший законопроект. 1038 у нас зараз.

_____. Я вибачаюсь. Знято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо 1038, колеги, які думки?

_____. Антоніна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна, прошу, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Підтримую це рішення комітету. Єдине, я хотіла звернути увагу саме членів комітету, представників монобільшості, що, насправді, у нас згідно з Регламентом має надаватися висновок на конституційність всіх нормативно-правових актів. А цим займається Комітет з питань правової політики. Але чомусь відсутній цей висновок. Хоча вочевидь, що суперечить Конституції цей проект закону. Щоб ви звернули увагу керівництво і членів того комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

СЮМАР В.П. Ви знаєте, дуже важливий. Я вважаю, що парламент – це вкрай важливий інститут, який завжди в найекстримальніші ситуації в історії України був якраз тим, хто стабілізовував таку ситуацію. І я впевнена, що парламентська модель – це модель якраз балансів і системи противаг, яка є тим, що називається, знаєте, рушієм прогресу в українських реаліях.

Я вважаю, що позбавлення і тиск на депутатів шляхом імперативного мандату містить самі різноманітні ризики. Депутат має нести політичну відповідальність. А не придумувати різні форми і формули, яким чином на нього натиснути, в ім'я, можливо, найкращої волі. Цей виборець… і мандат дає не партія, мандат дає виборець в цій історії.

Якщо ми зараз знищимо парламентаризм, як інститут, я думаю, що держава Україна від цього точно не виграє. І ризиків тут вкрай багато, тому однозначно вказати на те, що цей законопроект не відповідає Конституції, що він несе загрозу парламентаризму, як інституту, вкрай важливого для забезпечення стабільності в державі, і навіть, при бажанні, корупційні ризики він так само може нести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді пропозиція, правильно я розумію, пропозиція визнати законопроект таким, що містить корупційні ризики, звернути увагу на розбіжність із текстом Конституції України і відповідно вказати, що позбавлення мандату в результаті виключення із фракції дає широкі дискреційні повноваження керівництву партії і що може бути корупційним фактором. Я правильно розумію, колеги? Тоді такий варіант рішення щодо законопроекту 1038.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект 1038 народного депутата Олени Шкрум, 1038-1, перепрошую, щодо приведення Закону України "Про статус народного депутата" у відповідність із Конституцією України, колеги.

Законопроект передбачає можливість позбавлення мандату, в тому числі мажоритарного депутата, який не увійшов до фракції. Але, колеги,

якщо я не помиляюся, я зараз відкриваю текст Конституції, якщо я не помиляюся, Конституція говорить про можливість позбавлення в такому випадку мандата народного депутата, обраного за списком. А тут йдеться про народного депутата - мажоритарника в тому числі. Тому, чесно кажучи, я зараз ще раз відкриваю Конституцію України, нагадайте мені.

Колеги, ще раз перевірила для того, щоб не помилитися, по Конституції України 81 стаття: повноваження народного депутата припиняється достроково, у разі, і далі 6 пункт, невходження народного депутата, обраного від політичної партії.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не уточнено. Обраного від політичної партії, але мажоритарник також може бути висуванцем від партії.

(Загальна дискусія)

_____. А як від партії, от я безпартійний?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, але, ви йшли, як суб'єкт… ваш суб'єкт висування – партія. Ми тут більшість безпартійні, я також, але це не змінює того факту, що все одно суб'єкт висування і вас як мажоритарного депутата, і мене як списочника так званого – все одно політична партія.

СЮМАР В.П. Я перечитала цей законопроект, якщо дозволите. Там немає, з моєї точки зору, порушень конституції, немає ризиків. Я просто вважаю, що він надмірно деталізує те, що має бути предметом регулювання Конституції і предметом все-таки політичної відповідальності. Тобто ця надмірна деталізація, я не зовсім розумію… Я розумію політичний прийом, чому реєструються такі законопроекти, але не розумію, навіщо потрібна така деталізація в контексті пояснення норм Конституції. Але ризиків я тут не бачу.

_____. Насправді, Конституція…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

_____. Насправді, Конституція не регламентує, тут є проблема нечіткості формулювань, не регламентує те, що людина, яка

обиралася напряму людьми, хоча і висувалася політичною партією, є висунута партією… тобто є, власне, тут є нечіткість формулювань.

Сам закон, я погоджуюсь, не містить неузгодженості з Конституцією, тому що Конституція дає ширше трактування, ніж фактично пропонується в законі, закон деталізує формулювання Конституції.

Чи є тут дискреційні повноваження так, як це було в попередньому законопроекті, немає, бо етапом виходу, етапом прийняття рішення є вихід. Оскільки немає зобов'язань, то це насправді добровільне, не захотів йти у фракцію, то, відповідно, можеш працювати.

В той же час в рішенні є висновок про неузгодження термінів, там з моменту, з дня ухвалення. І це теж термінологічно може призвести до складності, власне, використання цієї норми. Тобто цей ризик точно треба зазначити. Але, якщо читати буквально, то порушення, власне, корупційного законодавства тут немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, да, правда, ми ще раз навмисно відкрили Конституцію, подивилися, все-таки йдеться про народних депутатів, обраних від політичної партії, а такими можуть бути і списочники, і мажоритарники.

Олексій, будь ласка.

_____. У пункті 4 написано, що повноваження припиняються з моменту ухвалення рішення вищим керівним органом відповідної політичної партії. Воно може бути ухвалено, а може не бути ухвалено. Тобто тут є ризики, тому що якщо партії невигідно забирати мандат, вона це не робить, якщо їй вигідно, вона це робить.

_____. Тут є сенс. Бо, насправді, дискреційні повноваження керівництва партії, і на це варто, обов'язково це вказати. Фактично, дає можливість маніпулювати керівництво політичної сили, незалежно від того, якою є ця політична сила, тобто виключати неугодних і в той же час толерувати…

ІВАНІСОВ Р.В. Пора вже займатися корупціонерами нашої країни, а не депутатами, ви розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги!

__. Рома, я з тобою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут просто є така певна історична проблема в тому, що коло корупціонерів і коло народних депутатів, вони іноді так перетинаються.

ІВАНІСОВ Р.В. Знаєте, тільки в нашій країні десятки тисяч або сотні тисяч корупціонерів, а нас всього 400 чоловік, ну, чомусь нас постійно…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги. Ще раз, проект висновку. За результатами антикорупційної експертизи, колеги, якщо корупційний, то ще раз, будь ласка, сформулюйте в якій конкретно нормі?

ЮРЧИШИН Я.Р. Містить корупційні ризики в плані надання дискреційних функцій керівництву партії право визначати, виключати із списку, тобто позбавляти мандату чи не позбавляти. Тобто не обов'язок позбавляти у разі виходу з партії, а можливість. Як можливість це може читатися як дискреційно, і, відповідно, це є ризик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги.

Тоді проект рішення: за результатами антикорупційної експертизи. Визнати законопроект 1038-1 таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства і містить корупційні ризики. З тим формулюванням, яке щойно запропонував Ярослав. Правильно розумію?

Хто за такий варіант? Колеги. Проти? Утримався? От колеги не бояться виключення із фракції і позбавлення мандату.

Колеги…

_____. Анастасія Олегівна, я прошу вибачення. Скажіть, будь ласка, у нас присутні громадська організація. Може ми не будемо затримувати, якщо буде ваша воля, і заслухаємо 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, ще раз. Є пропозиція наступного характеру. Давайте таким чином зробимо. Ми працюємо до п'ятої десь приблизно години. Так нормально? Так, щоби… Ми можемо ще пройтися по папці законопроектів, без п'ятнадцяти п'ята, це за 25 хвилин, я зупинюся на

тому законопроекті в порядку антикорупційної експертизи, до якого ми на той момент дійдемо, і перейдемо до "Різного". Давайте так, колеги. Добре? Щоб ми все-таки максимально зробили антикорупційну експертизу. Бо ми тоді не можемо казати іншим комітетам, що вони рухаються без нас. Дякую дуже, колеги, за розуміння.

Наступний законопроект 1102 про визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

Буду з вами відверта, колеги. Дозвольте мені неполітесне формулювання. Законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Я не підтримую його в жодному аспекті, це йде в розріз з моїм уявленням про функціонування української мови як державної. Але це та незручна ситуація, коли, дозвольте мені, колеги, такий жарт, і хотілося би сказати, що тут є якась корупція, але при цьому всьому, на жаль, її тут, справді, нема. Вибачте мені за таке напівжартівливе формулювання.

Чи є якісь коментарі щодо цього законопроекту?

_____. Може, 21 день і без нас?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу?

_____. Може, 21 день по Регламенту і без нас цей законопроект…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто взагалі не давати висновок на цей законопроект?

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно вірно. В мене просто та сама ситуація, тому я шукаю…

_____. Слухайте, грандіозне рішення. А давайте ми, у нас є рекомендація, правильно? Ми типу: відповідає антикорупційному законодавству, але рекомендуємо відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

Ми можемо рекомендувати, давайте так: ми не можемо ухвалити цього рішення. але ми можемо висловити свою думку з цього приводу.

Прошу, пане Анатолію.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, а чого ми боїмося? Ми хіба його голосуємо в залі? Якщо він не підходить, він і так не пройде, але ж корупції він не містить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми і фіксуємо, що корупції він не містить.

БУРМІЧ А.П. А далі нащо пояснювати? Там відхилять – та і все.

_____. Щоб висловити свою позицію.

СОРОЧИК Ю.Ю. Політики беруть на себе таке…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо це справді політичне рішення.

(Загальна дискусія)

Добре, колеги, тоді…

(Загальна дискусія)

Ні-ні, колеги, от цього ми точно не вирішуємо в порядку відання антикорупційного комітету.

Тому, колеги, пропозиція, якщо ваша ласка така: 1102 визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, але рекомендувати головному комітету рекомендувати Верховній Раді відхилити цей законопроект. Правильно? Колеги, всіх влаштовує таке формулювання?

Добре, колеги, за такий проект висновку, за проект висновку в тій редакції, якій щойно озвучила. Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую, дуже колеги.

Наступний законопроект 1103. Колеги, законопроект 1103 – проект Закону про мови в Україні. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Також з моєї точки зору, справді, дуже…

(Загальна дискусія)

Я перепрошую, а ви відкликаєте свій голос за що саме? Бо ми вже з того часу пішли далі.

Добре, о'кей.

_____. Рука спрацювала помилково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла вас.

(Загальна дискусія)

Добре, колеги. Ми всі підтвердимо, що ви утримались.

_____. Да, спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроект 1103, колеги, проект Закону про мови. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

СОРОЧИК Ю.Ю. Це аналогічна ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не робити висновок в принципі на цей законопроект, пропозиція?

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто я правильно розумію, колеги, що пропозиція щодо позиції комітету з цього приводу, ми вважаємо, що такі законопроекти є політичними, вони мають на меті політичні маніпуляції, відповідно ми вважаємо, що це не має нічого спільного з цивілізованою законотворчою процедурою у Верховній Раді. І ми, в принципі, не вважаємо за потрібне, такі законопроекти розглядати, оскільки вони політичні. Правильно я розумію?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто про 1102… Колеги, ми можемо… це скасування діючого закону. Колеги, це трохи інша історія. Одна справа, коли є діючий закон, який має предмет регулювання і який скасовують, пропонують скасувати… Володимире, я просто відповідаю на питання, якщо можна…

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую дуже.

Тому є певна логіка в тому, що по тому законопроекту ми ухвалили рішення, бо він пропонує скасувати діюче регулювання, яке технічне, в тому числі, яке потрібне. Натомість інші законопроекти, вони справді є політичними, політизованими і виглядають так, наче мають на меті політичні маніпуляції. Тому законопроект 1103 і 1103-1 ми знімаємо з розгляду. І, в принципі, знімаємо з розгляду з тим, щоб не повертатися до цих законопроектів. Така позиція комітету. Я правильно розумію, колеги? Добре, все, це ми перегортаємо.

Проект Закону 1115 про статус і соціальний захист мирних цивільних громадян, які постраждали внаслідок бойових дій чи збройних конфліктів. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є, колеги, коментарі, які щодо цього законопроекту? Колеги, оскільки, я бачу, коментарів немає, законопроект 1115 пропонується визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Да, колеги?

Колеги, хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже.

Наступний законопроект, колеги, 1125 народних депутатів Шуфрича і Бойка щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин. Колеги, проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Зауваження щодо однієї норми законопроекту, що стосується заходів, спрямованих на використання регіональних мов і мов меншин, при цьому не визначено про які, власне, про які саме заходи може йтися. Чесно кажучи, в принципі, такий дивний підхід законотворця, можуть використовуватися якісь заходи, які, для якої мети не зрозуміло.

Які будуть коментарі, колеги, щодо цього законопроекту?

СЮМАР В.П. Я, чесно кажучи, пам'ятаю в Законі "Про освіту" виписувалася ця норма, яка стосується мови з перехідним етапом, в

принципі, з тим, щоб діти могли закінчити ті школи, де навчання йде мовою національних меншин, розуміючи всі як би нюанси і навіть потім перенесені терміни. Мені здається, що це законопроект із той же опери, про який ми вже розглядали. Політичних складних питань, це не про корупційні ризики, це про політичну позицію як країна, власне, ставиться до розвитку державності своєї. І освіта це одна з ключових і базових разом з інформаційним середовищем предметів, які підлягають регулюванню держави у визначенні державної політики. Я не буду брати участь у цьому голосуванні, якщо воно буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я би міг запропонувати, власне, є тут корупційні ризики. Оскільки, якщо немає чіткої визначеності, які заходи, то, власне, можна цим терміном зловживати. Відповідно у сфері освіти вимагати від шкіл щось, і відповідно це створює дискрецію повноважень а відтак може бути ризиком. Але я більше схиляюсь до позиції пані Вікторії про те, що це політизоване питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто зняти з розгляду цей законопроект. Да, колеги? Добре, колеги. Я підтримую цю позицію абсолютно. Мені насправді взагалі шкода, що ми маємо мати справу з такими речами. Якщо я дозволю собі свою позицію висловити.

Добре, колеги. Наступний законопроект 1186-д щодо внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо реалізації конституційного права на звернення особами, які визнані судом недієздатними. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є, колеги, якісь думки чи зауваження щодо цього законопроекту? Колеги, якщо нема думок чи зауважень, пропозиція тоді волевиявитися щодо того, щоби визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже.

Наступний законопроект, колеги, 1193-д щодо внесення змін до деяких законів України щодо приведення їх у відповідність із законодавством Європейського Союзу у сфері перевезення небезпечних вантажів. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи, визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Я бачу, колеги, що нема коментарів щодо цього законопроекту. В такому разі хто за те, щоби визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Хто – проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Нас щось стає все менше і менше.

Проект Закону України 1193-1. Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення їх у відповідність… Колеги, я перепрошую, я читаю той самий висновок. Вибачте, будь ласка.

Колеги, наступний законопроект 1206-д про засади державної політики у сфері європейської інтеграції… *(Загальна дискусія)*

Колеги, я щиро перепрошую, я заплуталася трохи в номерах законопроектів.

1193-1. Внесення змін до деяких законів України для приведення у відповідність із законодавством Європейського союзу в сфері перевезення небезпечних вантажів. З пакету альтернативних законопроектів. Пропозиція визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є тут якісь коментарі, колеги? Немає. Тоді я пропоную визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект 1206-д: проект Закону України про засади державної політики у сфері європейської інтеграції. Проект висновку: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є тут якісь коментарі, колеги?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Засади державної політики у сфері європейської інтеграції, власне. Ви просили в двох словах.

Вибачте, колеги. Я нагадаю…

СЮМАР В.П. *(Не чути*)

_____. Це може теж політичні чи ні?

СЮМАР В.П. Процедура обговорення. Процедура обговорення повного в проекті Закону Верховної Ради передбачається обов'язково співдоповідь…

(Не чути)

СЮМАР В.П. Це, якщо повна процедура. Ми повну процедуру не практикуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але там зберігається можливість для скороченої процедури, колеги.

Добре. Колеги, пропозиція визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Оскільки було би дивним в законопроекті, в якому посилюється роль нашого комітету, у нас до цього мати до посилення цієї ролі зауваження.

Добре. Колеги, хто за такий висновок? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Добре, колеги, я бачу, що все-таки… Колеги, якщо ваша ласка, я пропоную все-таки перейти, напевно, до "Різного", бо я бачу, що редеют наши ряды, вибачте за таке формулювання.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ряди рідіють.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, секундочку.

Колеги, я перепрошую. А давайте спочатку ми з'ясуємо, що ми зараз робимо. У нас, по-перше, в порядку денного "Різного" немає. І відповідно в чому… Я хочу, щоб ви, якщо можна, для всіх сформулювали питання, до якого ви хочете перейти.

ІВАНІСОВ Р.В. *(Не чути)*

_____. В мікрофон, будь ласка.

ІВАНІСОВ Р.В. Да, дякую.

Що ми бачимо сьогодні? Сьогодні ми хочемо перезавантажити нашу прокуратуру, щоб вона, дійсно, почала працювати на благо народу України…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошу, вибачте, що перебиваю, якщо можна, коротко скажіть, яке саме питання для комітету, яке питання ви хочете, щоб комітет вирішив, і яке би рішення комітету…

ІВАНІСОВ Р.В. Дозвольте, по-перше, виступити нашій громадській організації "Стоп корупції" стосовно питання по призначенню корупціонера на посаду до Генеральної прокуратури України прокурора Кулика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, просто питання в тому, що, якщо… *(Не чути)*

…ми можемо це зробити. Єдине, що якщо ви хочете звернення, якщо ми хочемо звернення комітету, то ми можемо тільки це внести в порядок денний наступного засідання з тим, щоб підготувати матеріали і відповідно сказати, про що йдеться. Тобто ми точно зараз не можемо проголосувати звернення до Генерального прокурора, якщо ми хочемо щось заслухати… Давайте тоді ми проголосуємо, чи ми слухаємо це питання, давайте так. …я все це сказала…

Да, колеги. Тоді, я правильно розумію, я сформулюю пропозицію Романа: включити в порядок денний заслуховування чого?

ІВАНІСОВ Р.В. Громадської організації "Стоп корупції".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Громадської організації "Стоп корупції"…

ІВАНІСОВ Р.В. Не треба нічого…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чекайте, чекайте, колеги, щоб був порядок, проект рішень антикорупційного комітету, справді, треба готувати. Тобто я, наприклад, зараз не готова сформувати позицію по цьому…

ІВАНІСОВ Р.В. Хай люди почують …

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе, почуйте мене, будь ласка… Романе, ви дозволите я закінчу пропозицію свою? Ви дозволите я закінчу свою пропозицію?

Ми маємо включати питання в порядок денний. Це ж нормальна наша цивілізована робота. Тому зараз я буду пропонувати комітету включити в порядок денний додатково в "Різне" питання заслухати громадську організацію з регламентом, колеги, яка пропозиція щодо регламенту?

_____. Півгодини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Півгодини? Ні, ні, колеги… Добре, колеги, 3 хвилини на виступ громадської організації, з тим, що ми не ухвалюємо сьогодні рішення комітету з цього приводу.

Колеги, ще раз, 3 хвилини, якщо ваша ласка, виступу. Я можу про Кулика виступити за 3 хвилини, чесне слово.

Добре, колеги, ще раз, при тому, що ви знаєте моє ставлення до прокурора Костянтина Кулика.

Три хвилини – виступу громадської організації "Стоп корупції" щодо питання, пов'язаного з роботою у Генеральній прокуратурі прокурора Костянтина Кулика. Я правильно розумію? Ми вносимо в порядок денний в "Різне" заслуховування цієї громадської організації. Правильно?

У такому формулювання, хто – за, колеги? Проти? Утримався?

Добре, колеги, тоді ми зараз заслуховуємо громадську організацію. Три хвилини, якщо можна. І, якщо можна, представитися кого ми заслуховуємо, власне.

ЦИГАНОВ В.В. Усім доброго дня, доброго дня, шановна пані Анастасія Олегівна, члени комісії! Мене звати Володимир, я представляю громадську організацію "Стоп корупції".

Наша організація вже понад 3 роки займається корупційними діями. Циганов Володимир Валерійович. Наша організація займається розкриттям корупційних схем, у тому числі нам попала така особа, як Кулик. Це прокурор Генеральної прокуратури України, питання до болю відоме всім.

Тому ми звертаємося до комітету з таким питанням, щоб комітет направив та розглянув наше звернення, яке ми направили конкретно на кожного члена комісії та на голову, в якому ми виклали всі факти. Ми зараз хочемо оголосити дане наше звернення та для того, щоб комітет розглянув його і у свою чергу направив відповідний запит до Генерального прокурора України з приводу, чому особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, надалі продовжує працювати на своїй посаді. Оскільки особа, ми знаємо, і стало дуже відомо, що за півроку особа накупила майна більше ніж зарплата за 5 років, середньомісячна його зарплата за 5 років. Звідки такі кошти? Чому така корупція в Генеральній прокуратурі? Чому не здійснюється переатестація? Чому ті самі кадри продовжують працювати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я зрозуміла, ми почули. Єдине, що в мене, наприклад, нема, не надані матеріали. Мені не зовсім зрозуміло, що конкретно ми хочемо почути від Генеральної прокуратури: ми просимо звільнити Кулика, ми просимо що зробити. Відповідно, колеги, я вас дуже прошу, давайте ми будемо дотримуватися все-таки процедури. Якщо ми хочемо мати звернення комітету, то ми готуємо матеріали, включаємо це в порядок денний наступного комітету і робимо це. Так?

Якщо ми хочемо звернення просто індивідуальне від народних депутатів, не від комітету, то рішення комітету це не потребує в жодному разі. Наскільки я знаю, звернення таке підписано. Більше того, я особисто його підписувала. Але це звернення народних депутатів, а не рішення комітету.

От Ярослав також хоче підписати, наскільки я розумію.

ІВАНІСОВ Р.В. Є таке прохання. Дивіться. Тобто це, дійсно, ганебна річ сьогодні. Так?

Я прошу наших колег, щоб от тут багато хто підписався, і, на жаль, не вистачило ще бумаги. Але багато хто підходив з колег і теж хоче долучитися. От я зараз дякую і пану Ярославу.

Для вас місце ми знайдемо, звичайно.

То я хочу, якщо колеги підтримують, щоб це було і від депутатів, і від нашого комітету. Я хочу, щоб наш Генеральний прокурор почув. І рахую, що він кріпка людина і не допустить тих корупційних якихось кадрів в нову Генеральну прокуратуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще раз, пропозиція тоді така. Ми можемо підписувати звернення народних депутатів, це не є питанням роботи комітету. Якщо ми хочемо звернення комітету, то, з усією повагою, колеги, якщо ваша ласка, наступне засідання комітету, ми готуємо матеріали. І тоді фахово їх опрацьовуємо, проект рішення комітету, щоби все було юридично коректно, зважено. Ми можемо ухвалити рішення, що на наступному засіданні комітету ми можемо це подивитися.

На майбутнє, колеги, я дуже прошу поважати все-таки процедуру внесення питань в порядок денний комітету. І зважати на те, що рішення комітету, проекти рішень, вони готуються, вони опрацьовуються, і вони мають бути такого рівня, щоб потім, за жодну кому, не було комітету соромно. Добре, колеги? Добре.

Тоді дякуємо дуже громадським організаціям за таке питання. Я зі свого боку можу також багато, щонайменше, м'яко кажучи, дивних фактів про пана колишнього військового прокурора Костянтина Кулика сказати. Зокрема, я просто дозволю собі нагадати, що пан Костянтин Кулик також був обвинуваченим у справі про незаконне збагачення. Зараз мені складно згадати цифру, яку йому інкримінували, але вона була достатньо велика. Ця справа була закрита в суді просто тому, що Конституційний Суд України вирішив, що незаконне збагачення – більше не злочин. Це єдина причина, чому ця справа була закрита. Наскільки я пам'ятаю, справа була достатньо, з моєї принаймні хлопської точки зору, достатньо добре задокументована. Тому справді до активів пана Кулика були дуже обґрунтовані питання, на які, на жаль, не було обґрунтованих відповідей, принаймні поки не було. Але якщо ми хочемо розглядати це як рішення комітету, то я дуже прошу все-

таки поважати процедуру: вносимо в порядок денний, наступний комітет, щось готуємо, і тоді працюємо. Добре, колеги? Так всіх задовольняє?

Добре. Дякую дуже, колеги. Тоді на цьому ми, по цьому питанню також закрили.

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, до речі, да, колеги. Закрите. Якщо ваша ласка, колеги, ми закінчили.

Колеги, я нагадую, що наступне засідання комітету в наступну середу о першій, мені здається, годині. О першій годині наступне засідання комітету. На цьому це засідання комітету закрито. Дякую дуже.